

BOSANSKOHERCEGOVAČKI AUTO-MOTO KLUB

SEKTOR ZA INFORMISANJE I DOKUMENTACIJU

INFORMACIJA O STANJU CESTOVNE MREŽE U BOSNI I HERCEGOVINI U 2008. GODINI

Marta 2009. godine

UVOD

Sektor za informisanje i dokumentaciju Bosanskohercegovačkog auto - moto kluba (SID BIHAMK) na osnovu prikupljenih statističkih podataka o saobraćaju pripremio je i Informaciju o stanju cestovne mreže u BiH u 2008. godini.

Krovna institucija nadležna za ceste u Republici Srpskoj su **Putevi Republike Srpske**; nadležna za autoceste u Federaciji BiH jeste **Federalna direkcija za izgradnju, upravljanje i održavanje autocesta**; za magistralne ceste i ceste namijenjene za saobraćaj motornih vozila nadležna je **Direkcija cesta Federacije BiH**; za regionalne i dijelom lokalne ceste nadležne su **kantonalne direkcije cesta**, u pojedinim kantonima upravljanje i evidencija o lokalnim cestama je u nadležnosti **općina**; dok brigu o cestama u Brčko distriktu vodi **Odjel za javne poslove - parkovi i putevi**.

Zbog činjenice da je cestovna infrastruktura u nadležnosti različitih institucija, a na različitim nivoima (općina, kanton, Federacija, RS, Brčko Distrikt), određeni dio podataka prikazanih u Informaciji je nepotpun, iako cijenimo da nema bitnijih odstupanja, te da pomenuta informacija daje dobar uvid u stanje cestovne mreže u Bosni i Hercegovini.

UKUPNA DUŽINA CESTOVNE MREŽE U BIH

Prema podacima prikupljenim od nadležnih institucija, ukupna dužina cestovne mreže u Bosni i Hercegovini iznosi **22.890,99 km** od čega je **27,60 km** autocesta, **36,80 km** cesta rezerviranih za saobraćaj motornih vozila, **3.864,50 km** magistralnih, **4.762,09 km** regionalnih, te oko **14.200,00¹ km** lokalnih cesta.

KATEGORIJA CESTE	UKUPNO KILOMETARA			
	FBIH	RS	D.Brčko	UKUPNO
Autocesta	27,60	-	-	27,60
Cesta rezervirana za saobraćaj motornih vozila	27,80	9,00	-	36,80
Magistralna cesta	2.046,50	1.781,00	37,00	3.864,50
Regionalna cesta	2.542,29	2.183,00	36,80	4.762,09
Lokalna cesta	**	227,00	170,60	14.200,00*
UKUPNO	4.644,19*	4.200,00	244,40	22.890,99*

* nepotpun podatak

** podatak nije dostavljen

Tabela 1. Dužina cesta u BiH

Gustina ukupne cestovne mreže u Bosni i Hercegovini iznosi oko **45 km na 100 km²**, dok gustina magistralnih cesta iznosi **7,6 km na 100 km²**.

¹ Podatak o dužini lokalnih cesta dobiven od Direkcije cesta BiH u januaru 2008. godine

U Federaciji BiH gustina magistralnih cesta iznosi 7,84 km na 100 km², a u Republici Srpskoj 7,18 km na 100 km².

KANTON	AUTOCESTE	C.R.Z.S.M.V ²	MAGISTRALNE CESTE	REGIONALNE CESTE	LOKALNE CESTE	UKUPNO
Unsko-Sanski kanton	-	-	333,00	467,10	**	800,10*
Tuzlanski kanton	-	-	222,00	298,80	38,50	559,30
Kanton Sarajevo	15,00	-	163,00	77,39	373,04	629,03
Posavski kanton	-	-	34,50	56,00	105,00	195,50
Bosansko-podrinjski kanton	-	-	81,00	40,00	80,45	201,45
Zeničko-Dobojski kanton	12,60	27,80	166,50	442,00	**	648,30
Hercegovačko-neretvanski kanton	-	-	325,00	385,00	**	710,00*
Kanton 10	-	-	357,00	322,00	**	679,00*
Srednjobosanski kanton	-	-	261,50	301,00	**	562,50*
Zapadnohercegovački kanton	-	-	103,00	153,00	320,00	576,00
UKUPNO	27,60	27,80	2.046,50	2.542,29	916,99*	5.561,18*

* nepotpun podatak
** podatak nije dostavljen

Tabela 2. Pregled dužine cesta po kantonima u Federaciji BiH

U protekloj 2008. godini, u Bosni i Hercegovini je registrirano ukupno 882.783 motornih vozila, od kojih 742.742 otpada na putnička motorna vozila, te na osnovu raspoloživih podataka možemo zaključiti da na 1.000 kilometara cesta dolazi **32.447 putničkih motornih vozila**.

² C.R.Z.S.M.V. Skraćeno "Ceste rezervirane za saobraćaj motornih vozila"

KATEGORIJA CESTE	DUŽINA CESTA (km)	PROCENAT (%)
Autocesta	27,60	0,12
Cesta rezervirana za saobraćaj motornih vozila	36,80	0,17
Magistralna cesta	3.864,50	16,71
Regionalna cesta	4.762,09	21,00
Lokalna cesta	14.200,00	62,00
UKUPNO	22.890,99	100,00

Tabela 3. Procentualno učešće pojedinih kategorija cesta

PROSJEČNI GODIŠNJI DNEVNI SAOBRAĆAJ

Prosječni godišnji dnevni saobraćaj (PGDS), po definiciji, je na osnovu brojanja saobraćaja ocijenjen prosječni dnevni broj motornih vozila koji je prošao kroz određeni presjek ceste (mjereno u oba smjera) u toku jedne godine.

Od nadležnih institucija, odnosno Direkcije cesta Federacije BiH i Federalne direkcije za izgradnju, upravljanje i održavanje autocesta, Sektor za informisanje i dokumentaciju Bosanskohercegovačkog auto - moto kluba (SID BIHAMK) je prikupio podatke o PGDS-u na autocesti i magistralnim cestama u FBiH:

- Federalna direkcija za izgradnju, upravljanje i održavanje autocesta je objavila podatak o PGDS-u za 2008. godinu prikupljen u naplatnom mjestu Jošanica.
- Direkcija cesta je objavila publikacije: Brojanje saobraćaja na magistralnim cestama Federacije BiH u 2006. i 2007. godini

Cijenimo da prikupljeni podaci, bez obzira na njihov obim i period posmatranja, daju dobar uvid u opterećenje autoceste i magistralnih cesta u FBiH.

Putevi RS su, prema našim saznanjima, posljednje mjerenje prosječnog godišnjeg dnevnog saobraćaja izvršili 2005. godine, te smo odlučili da te podatke ne objavljujemo, jer ih smatramo zastarjelim.

Ukupna dužina autoceste na koridoru Vc je 27,6 km, na kojoj je PGDS u 2008. godini iznosio 13.506 vozila/dan.

Prema podacima dobivenim od Direkcije cesta FBiH za 2007. godinu, najveća frekvencija cestovnog saobraćaja je zabilježena na magistralnoj cesti M4, M1.8, odnosno dionici Šićki Brod - Tuzla gdje PGDS iznosi 15.417 vozila/dan. Pregled PGDS-a na svim magistralnim cestama u Federaciji BiH možemo vidjeti u tabeli 4.

Magistralna cesta	Prostiranje	PGDS(vozila/dan)
M4, M1.8	Šićki Brod - Tuzla	15.417
M18	Šerići - Živinice	12.826
M4	Jelah - Karuše	9.942
M 1.8	Johovac - Lukavac	
M5, M17	Srebrenik - Šićki Brod	8.290
M17	Lašva - Kakanj	8.111
	Visoko - Podlugovi	
	Karuše - Ozimice	
M5	Zenica - Lašva	7.491
	Hadžići - Dračevo	
	Vitez - Kaonik	
M6.1	Travnik - Nević Polje	7.851
M16	Bihać - Ripač	
M6, M17.3	Grahovo - Skokovi	6.813
M4.2	Široki Brijeg - Mostar	4.348
M6	Donji Vakuf - Bugojno	4.311
M15, M16	Masline - Stolac	3.558
	Cazin - Srbaljani	2.324
	Grahovo - Skokovi	1.839
	Ljubuški - Čapljina	
	Livno - Šuica	

Tabela 4. Pregled PGDSa na magistralnim cestama u FBiH

Dionice magistralnih cesta sa prosječnim godišnjim dnevnim saobraćajem iznad 10.000 vozila/dan su prikazane u sljedećoj tabeli:

R.br.	Dionica	Cesta	Dužina dionice (km)	PGDS (vozila/dan)
1	Šićki Brod - Tuzla	M4, M1.8	8,00	15.417
2	Travnik - Novi Polje	M5	7,00	14.164
3	Gnojnice - Buna	M17	6,00	13.696*
4	Mostar - Gnojnice	M17	3,00	12.947*
5	Šerići - Živinice	M18	1,50	12.826
6	Jelah - Karuša	M4	10,00	12.053
7	Zenica - Lašva	M17	12,84	11.229
8	Lašva - Kakanj	M5, M17	15,00	10.726
9	Vitez - Kaonik	M5	7,00	10.602
10	Potoci - Mostar	M17	10,17	10.058

* procijenjeno na osnovu podataka iz 2006. godine

Tabela 5. Dionice magistralnih cesta u FBiH sa PGDSom iznad 10.000

DUŽINA SANIRANIH I IZGRAĐENIH CESTA U 2008. GODINI

Prema prikupljenim podacima, u protekloj, 2008. godini izvršena je sanacija ukupno 771,345 km cesta, dok je izgrađeno 12,50 km novih cesta.

KATEGORIJA CESTE	SANIRANO (km)			IZGRAĐENO (km)		
	FBiH	RS	Distrikt Brčko	FBiH	RS	Distrikt Brčko
Autocesta	-	-	-	-	-	-
Cesta rezervirana za saobraćaj motornih vozila	-	**	-	-	-	-
Magistralna cesta	185,00	**	**	-	-	-
Regionalna cesta	69,085*	**	**	1,50*	-	-
Lokalna cesta	176,75*	**	**	11,00*	-	-
UKUPNO (entiteti, Brčko Distrikt)	430,835*	284,51	56,00	12,50*	-	-
UKUPNO	771,345*			12,50*		

* nepotpun podatak
** podatak nije dostavljen

Tabela 4. Dužine saniranih/izgrađenih cesta u BiH

ZAKLJUČAK

Cestovna mreža u BiH spada među slabije razvijene u Evropi, što je jasno vidljivo iz podataka o gustini cestovne mreže od 45 km/100 km², odnosno 5,7 km/1000 stanovnika, koja je za 2,5 - 4 puta manja nego u zemljama zapadne Evrope.

Prema podacima o prosječnom godišnjem dnevnom saobraćaju, dolazimo do zaključka da su pojedine dionice magistralnih cesta preopterećene. U prilog toj konstataciji ide i činjenica da je prisutan stalni porast ukupnog broja registriranih vozila u BiH, pa samim tim i putničkih automobila, a koji ne prati adekvatno poboljšanje i proširenje cestovne infrastrukture, što doprinosi lošem stanju sigurnosti u cestovnom saobraćaju u Bosni i Hercegovini.

Nedovoljna širina kolovoza, veliki nagibi, oštri radijusi krivina, te brojni drugi faktori doprinose da su operativne brzine na cestama u Bosni i Hercegovini oko 50 km/h, kao i niskom nivou saobraćajne usluge, što za posljedicu ima veliki broj saobraćajnih nezgoda, a samim tim i povećanje troškova.